

Eleştirel Kuramdan Devrimci Kurama

Hans-Jürgen Krahl

17 Şubat 2016

Hans-Jürgen Krahl 1970 yılında, yirmi yedi yaşındayken bir araba kazasında öldü. O zamana kadar, saflarında tartışmasız hem en sofistike teorisyen hem de Rudi Dutschke'den sonra en ateşli konuşmacı olduğu Sosyalist Alman Öğrenci Birliği'nin (Sozialistischer Deutscher Studentenbund, ya da SDS) yükselişini ve düşüşünü atlatmıştı. SDS, İkinci Dünya Savaşı'ndan kısa bir süre sonra Almanya Sosyal Demokrat Partisi'nin (SDP) gençlik kanadı olarak kurulmuştu. Ancak SDP merkeze doğru ilerledikçe SDS radikalleşti ve sonunda 1961 yılında ana örgütten ihraç edildi. Resmi politikası devrimci Marksizm'e doğru kayarken bile kısa süre içinde Almanya'daki en önemli öğrenci grubu haline gelecekti. Krahl'ın tarihsel önemi, Batı Almanya öğrenci hareketinin en üst seviyeye ulaştığı 1967-68'den hemen önceki ve sonraki birkaç yılda SDS'nin lideri olarak oynadığı rolde yatmaktadır. Yine de teorik katkıları hiçbir şekilde göz ardı edilemez - ne de bunlar Krahl'ın aynı zamanda meşgul olduğu pratik siyasi faaliyetlerden ayrı tutulabilir.

Bu anlamda Krahl'ın, kendi çevresinde uzun süredir gelişmekte olan teori ve pratik arasındaki ayırt edici ilişkiyi doruğa çıkardığı söylenebilir. SDS'nin gelişiminde Krahl da dahil olmak üzere çeşitli üyelerin Frankfurt am Main'daki Sosyal Araştırmalar Enstitüsü'ne katılması çok önemliydi. Burada, Nazi dönemine dair çok az kişisel anısı olan ya da hiç olmayan Batı Alman öğrenciler Georg Lukács, Karl Korsch ve diğerlerinin ilk çalışmalarıyla ve Enstitü'nün kendi öğretim üyelerinin henüz gelişmekte olan düşünceleriyle karşılaştılar. Bu haliyle Frankfurt Okulu, Hitler döneminde tamamen yok edilen Weimar dönemi soluyla canlı bir bağlantıydı. Aynı ölçüde, komşu Alman Demokratik Cumhuriyeti'nden farklı bir Marksist geleneğin varlığını da gösteriyordu. Jürgen Habermas ve Oskar Negt gibi Frankfurt Okulu'nun ikinci kuşağı olarak adlandırılan yeni üyeler, Enstitü'nün müstakbel anti-otoriterler arasındaki prestijini daha da arttırdı.

Yine de genç radikaller için Frankfurt Okulu'nun mirası kesin olmaktan uzaktı. Okulun öncüleri, Nazizm ve Soğuk Savaş'ın yeniden pekiştiği önceki on yıllarda hayatta kalabilmek için çeşitli tavizler vermişlerdi. Özellikle Enstitü'nün liderleri Theodor Adorno ve Max Horkheimer yıllar içinde, en azından dönemin dekolonizasyon hareketlerinden, silahlanma karşıtı kampanyalardan ve Vietnam Savaşı'na karşı protestolardan ipuçları almaya başlayan öğrencilere, açıkça muhafazakâr olmasa da sessiz görünen pozisyonlara çekilmişlerdi. Bu durum 1960'ların sonunda Adorno ile kendi öğrencileri arasında doğrudan çatışmalara yol açtı; en dramatik olanı Ocak 1969'da Adorno'nun Krahl'ın başlattığı Enstitü işgalini dağıtmak için polisi çağırmasıydı. Enstitü'nün savaş öncesi üyeleri arasında sadece Herbert Marcuse - o sırada Batı Almanya yerine San Diego'da bulunuyordu - tutarlı bir devrimci duruş sergiledi. O halde, savaş sonrası Almanlar ile ebeveynleri arasındaki paradigmatik ilişki kaçınılmaz olarak Nazizm'le suç ortaklığı meselesiyle çatırdayorsa, 1960'ların ortalarından sonlarına doğru eleştirel teorisyenlerin birinci ve ikinci ya da daha doğru bir ifadeyle üçüncü kuşakları arasında ikincil bir uçurumun açılmaya başladığı görülüyordu.

Krahl hem teorik hem de pratik anlamda belirleyici müdahalelerini bu bağlamda yaptı. Adorno'nun gözetiminde 1965'te bir tez yazmaya başladı, aynı zamanda SDS'nin günlük operasyonlarına dahil oluyordu (aslında daha önce siyasi Sağ'a aitti). Yine de eski hocasının 1969'daki ölümüne kadar "Adorno'nun eleştirel teorisinin siyasi çelişkisi"ne dair keskin bir eleştiri getirebildi - hem de bir ölüm ilanı kisvesi altında. Krahl yaşamı boyunca çok az yayın yaptı. Kişisel kullanım için okuma notları dışında, günümüze ulaşan metinlerinin çoğu seminer bildirileri veya konuşmalardır ya da eğitim seminerleri için tartışma materyali olarak hazırlanmıştır. Krahl yine de Alman Yeni Solu'nun, bugün Das Argument ve neue kritik gibi dergilerin sayfalarından tadına varılabilen, günün acil stratejik ve taktik kaygılarının en yüksek soyutlama düzeyindeki teorik söyleme yakın durma eğiliminde olduğu parçalı entelektüel kültüründe ayırt edici bir sestir.

Krahl bu hareketliliğin somut örneğidir. Yazılarında, ilk başta basit görünen noktalar genellikle karmaşık teorik gerekçelendirmelere yol açarken, kuru filolojik meseleler günlük mücadelenin dokusunu alır. Bu iki adım hiçbir yerde, Eylül 1967'de bir SDS konferansında Dutschke ile birlikte yaptığı ve son ekonomik eğilimlerin analizinin hızla "Üçüncü Dünya'da silah propagandası'nın "metropolde eylem propagandası" ile tamamlanması çağrısına yol açtığı kötü şöhretli konuşmada olduğu kadar çarpıcı değildir. Etki baş döndürücü olabilir - Anders Ramsay'ın deyişiyle "asit üzerindeki Hegel gibi". Düzyazısının

kusurları ne olursa olsun, Krahl'ın temel dürtüsü her zaman açıktır. Onun bildiği şekliyle Frankfurt Okulu bir teorik araçlar hazinesi devretmişti, ancak bunlar teori ve pratiğin diyalektik dolayımını reddeden muhafazakâr bir tutuma saplanmıştı. Eleştirel teorinin mirasını devrimci teori perspektifinden (Habermas gibilere karşı), yani - Viewpoint'in bu sayısında çevrilen makaleden alıntılacak olursak - "önergeleri toplumu devrimci dönüştürülebilirliği açısından tanımlayan bir doktrin" perspektifinden ele almakta en çok ısrar eden Krahl oldu. Dolayısıyla çalışmaları, derinlemesine içine daldığı entelektüel geleneğin içkin bir eleştirisi ve tutulmasıdır. Bu durum belki de Krahl'ın birçok denemesinin yabancılaştırıcı etkisini açıklamaktadır. Ölümünden sonra Konstitution und Klassenkampf (Anayasa ve Sınıf Mücadelesi) adıyla yayınlanan toplu yazılarında, sadece alıntılar yapıyor ya da bir Marksist otoriteden diğerine bağlantılar kuruyor gibi görünebilir, ancak vardığı sonuçlar kaçınılmaz olarak her zaman, herhangi bir siyasi konjonktürle ilgili olarak radikal değilse hiçbir şey değildir. Kesinlik ve felsefi titizlik bazen yerini polemik etkisine bırakıyor; öte yandan somut analiz çoğu zaman anlaşılabilir bir jargona saplanıyor. Yine de, eğer bu üzücü bir durumsa, aynı zamanda Krahl'ın yazdığı birkaç yılın çalkantılarına uygun, teorik olarak iddialı bir Frankfurt Okulu sonrası Marksizmi inşa etme işine kendini verdiği yoğunluğun en kesin göstergesidir.

Elimizdeki metin de böyledir: "Tarih Felsefesi ve Otoriter Devlet". (Almanca başlığı biraz farklı olarak "Zur Geschichtsphilosophie des autoritären Staates" şeklindedir.) Krahl'ın buradaki amacı, kendi yaşadığı 1960'ların sonundaki devrim olasılığını daha iyi tanımlayabilmek için Marksist devlet teorilerini -özellikle de ekonomik kriz dönemlerindeki otoriter devlet teorilerini- gözden geçirmektir. Bu çaba, özellikle Max Horkheimer'ın 1940'ta konuyla ilgili yazdığı ve yazarın en ısrarlı radikal ifadelerinden biri olan ve 1960'larda otorite karşıtları tarafından hararetle okunan (daha yaşlı ve daha muhafazakar olan Horkheimer'ın hoşnutsuzluğuna rağmen) makalesinin yeniden ele alınması biçimini alıyor. Krahl'ın eserinin, zorluklarına rağmen kendi adına konuşacağını umuyoruz ve bu nedenle sadece ele almaya çalıştığı sorunlara işaret edeceğiz. Geç kapitalizmde değişen temel ve üstyapı ilişkisi; tarihsel materyalizmin kendi yöntemini kendisine uygulaması gerekliliği; geleneksel Marksist gönüllülük eleştirisinin eskimişliği; yirminci yüzyılın başlarındaki devrimci dalganın ardından Marksist teorinin yozlaşması; ve kapitalizm ile sosyalizm arasında araçlar olarak hem faşizmin hem de refah devletinin statüsü. O halde eser muazzam bir alanı kapsıyor. Her şey eşit derecede iyi geliştirilmemiştir. Bu nedenle okuyucu, bu makaleye kısmen Krahl'ın havada yakaladığı düşüncesinin bir enstantanesi olarak yaklaşılmaya teşvik edilmektedir.

Peki Krahl'a göre otoriter devlet tam olarak nedir? Burada yazarın kendisinden bir ipucu alabilir ve otoriter devlete, tezahürünün siyasi mücadelenin biçimini ve ufkunu nasıl şekillendirdiğini kavramak amacıyla hem teorik hem de pratik olarak onun yaptığı gibi yaklaşabiliriz. Krahl'ın makalesi sayısız teoriyene atıfta bulunsun da, iki kol esastır: Horkheimer'ın otoriter devlet üzerine kendi düşünceleri ve tekelci kapitalizm teorisi. 1940'ta Walter Benjamin'in anısına adanmış bir ciltte yazan Horkheimer'a göre otoriter devlet, faşizmde olduğu kadar onun sözde alternatifleri olan kapitalist refah devleti ve özellikle de devlet sosyalizminde de ortaya çıkabilir. Onu tanımlayan şey ortaya çıkış biçimi değil, kapitalizmin çelişkilerini ve kriz eğilimlerini bilinçli bir siyasi kontrol altına alma güdüsüdür. Otoriter devletin varlığı sadece ekonomi dışı zorlama biçimlerini yoğunlaştırıp genişletmekle kalmadı, aynı zamanda sermayenin krize doğru eğilimini askıya alarak, bazı Marksist geleneklerin isyan olasılığının bağlı olduğunu düşündüğü koşulları da ortadan kaldırdı. Yine de Horkheimer'ın analizi onu teslimiyete götürmek yerine -kısa bir süreliğine de olsa- olgunlaşmış koşullar argümanının pek de geçerli olmadığı devrimci bir praksiyi benimsemeye sevk etti. Dikkat çekici makalesinde Horkheimer'ın, kitlelerin üretim güçlerini kendiliğinden ele geçirmesi, devleti atlaması ve tamamen terk etmesi gerektiğini savunduğunu görüyoruz. "Devrimci için" diyordu Horkheimer cesurca, "koşullar her zaman olgunlaşmıştır."

Krahl'ın otoriter devlet tanımı birçok açıdan Horkheimer'ın teorisinin, Krahl'ın rekabetçi kapitalizmden tekelci kapitalizme geçiş olarak tanımlayacağı - ilk etapta Lenin'in emperyalizm analizinden beslenen - belirli bir tarihsel duruma uygulanmasıdır. Horkheimer'ın Krahl'ın otoriter devlet kavramı üzerindeki açık etkisinin aksine - hatta makaleyi Horkheimer'dan alıntılarla tamamlıyor - tekelci kapitalizm anlayışının ana kaynağı özel olarak belirtilmiyor; bunun yerine Engels, Lenin ve Hilferding gibi klasik eserlerin tekelci kapitalizm tezinin savaş sonrası birçok savunucusu tarafından şekillendirilmiş bir

karışımı gibi görünüyor. Makalede sık sık adı geçen "tekelci sermaye" terimi Krahl tarafından tanımlanmamıştır. Bu durum hiç şüphesiz Krahl'ın yazarken içinde bulunduğu ve kapitalizmin tekelci ticari çıkarlar tarafından tanımlanan yeni bir tarihsel aşamaya girdiğini kabul eden Batı Alman radikal ortamının bir yansımasıdır. Tekelci kapitalizmin ne olduğuna dair farklı yaklaşımlar vardı (ve olmaya devam ediyor), ancak Krahl'ın entelektüel bağlamı hakkında bir fikir vermek için 1966 tarihli Tekelci Sermaye kitabı Alman Yeni Sol Marksizmi üzerinde derin bir iz bırakan Paul Baran ve Paul Sweezy'nin etkili çalışmalarına göz atmakta fayda var. Baran ve Sweezy'ye göre, İkinci Dünya Savaşı'nı takip eden dünya, devlet müdahalesiyle daha küçük girişimcilerin rekabetine karşı korunan büyük şirketlerin hakimiyetindeydi. Böyle bir ortamda devletler, kapitalizmin altın çağı olarak adlandırılan dönemde ortaya çıkan ekonomik fazlalıkları absorbe edecek alanlar yaratmak için şirketlerle birlikte çalıştılar, ancak bu alanlar çoğunlukla askeri çabalar ve finans sektörü oldu. Krahl'ın tekelci kapitalizm anlayışı kesinlikle Baran ve Sweezy'nin kitabından daha fazlasını kapsıyordu; ve değer teorisi üzerine yaptığı çalışmalar göz önüne alındığında, Krahl muhtemelen onların tartışmalı "ekonomik artık" kavramına bile karşı çıkmıştır. Ancak burada belirtilmesi gereken nokta şudur: Krahl'ın ilgilendiği otoriter devlet, tekelci sermayeye uygun devlet oluşumudur. Açıkladığı gibi, otoriter devlet, "kesin ekonomik çöküşü geciktirmek ve proletaryanın birleşik mücadelesinin kapitalizme bir son getirebileceği gerçek olasılığını sabote etmek" için gerekli olan "baskıcı araçların" tamamından oluşur. Nihayetinde Krahl'ın otoriter devlet teorisi, Horkheimer'ın ya da Marksist devlet anlayışının revizyonundan ziyade, kapitalizmin krizine ve çöküşüne dair geçmiş teorilerin ve ilgili bir makalesinde "kapitalizmin doğal bir zorunlulukla sosyalizmi getireceğini öngören İkinci Enternasyonal'in ölümcül sosyal demokrat ideolojisinin" reddedilmesi anlamına geliyor. Bu tür gelenekler Birinci Dünya Savaşı'ndan sonraki yıllarda parlaklığını yitirmişti, ancak bazı ilkeleri, çoğu genç neslin siyasi iradesine şüpheyle bakan ve onları rotalarını değiştirmeye ikna etmek için yoğun bir şekilde çalışan Alman Yeni Solu'nun entelektüel akıl hocaları arasında etkili olmaya devam etti. Krahl işte bu söyleme müdahale etmeye çalıştı.

Bu metnin çevrilen kısmında belirtilmeyen, Krahl'ın bu metne ilişkin pratik niyetlerini açıklığa kavuşturan, metnin oluşturulma koşullarıdır. Deneme, Frankfurt SDS üyelerinin 1968 Mayıs'ında, kötü şöhretli Notstandsgesetze ya da olağanüstü hal yasalarının kabul edilmesine karşı öğrenci grevlerinin ortasında kurmaya çalıştıkları "siyasi üniversite"nin dokümantasyonuna dahil edilmek istenmişti. Bu yasalar, SPD ile muhafazakar Hıristiyan Demokratlar arasındaki iktidardaki Büyük Koalisyon'un başlıca önceliklerinden biriydi. Bu yasalar, iyi tanımlanmamış olağanüstü hallerde temel vatandaşlık haklarının kaldırılmasını öngörüyordu ve Alman solu tarafından Nazi dönemi politikalarının yeniden canlandırılması olarak görülüyordu. Ülke çapında düzenlenen büyük sokak protestoları ve grevlere rağmen yasalar o yılın 30 Mayıs'ında kabul edildi. Yasama sürecinin gidişatını etkilemedeki başarısızlık, Yeni Sol çevrelerde daha fazla radikalleşme için bir itici güç oldu ve Krahl'ın makalenin burada çevrilmemiş olan önsözünde belirttiği gibi, "reform ve devrim diyalektiğinin" "tarihsel olarak tükendiğini" kanıtlamak için alındı. "Krahl'ın analizini muhtemelen harekete geçiren şey, Sosyal Demokrat bir hükümetin baskıcı yasalar çıkarmasının açık paradoksu idi. Ancak bununla yapmaya çalıştığı müdahale, başarılı devrimci eylemin uygun nesnel koşulların olgunlaşmasına bağlı olduğuna dair kökleşmiş bir inancı hedef alıyordu. 1960'lar ilerledikçe ve SDS giderek militanlaştıkça, üyeleri her yönden sayısız eleştiri bombardımanına tutuldu ve bunların en şiddetlileri bizzat Sosyal Araştırmalar Enstitüsü'nün salonlarından yayıldı. Ne Horkheimer ne de Adorno değil, genç Jürgen Habermas SDS'nin en sert eleştirmeni olarak öne çıktı. Haziran 1967'de Rudi Dutschke ile yaptığı hararetli bir tartışmada Habermas, SDS'yi sadece devrimci mücadele için uygun koşulların yokluğunu açıkça göz ardı eden "özel küstahlıkla" değil, aynı zamanda "sol faşizmle" de suçladı. Krahl'ın makalesini, gönüllülük suçlamaları karşısında mücadelenin sürdürülmesi ve tırmandırılması için bir gerekçe olarak okuyabiliriz. Başka hiçbir şey değilse bile, sermaye ilişkisinin "sömürücü özü" devam ettiği sürece mücadele koşullarının her zaman olgunlaşacağı tezinin tutkulu bir savunusudur. 1960'lar ilerledikçe ve SDS giderek militanlaştıkça, üyeleri her yönden sayısız eleştiri bombardımanına tutuldu ve bunların en şiddetlileri bizzat Sosyal Araştırmalar Enstitüsü'nün salonlarından yayıldı. Ne Horkheimer ne de Adorno değil, genç Jürgen Habermas SDS'nin en sert eleştirmeni olarak öne çıktı. Haziran 1967'de Rudi Dutschke ile yaptığı hararetli bir tartışmada Ha-

bermas, SDS'yi sadece devrimci mücadele için uygun koşulların yokluğunu açıkça göz ardı eden "öznel küstahlıkla" değil, aynı zamanda "sol faşizmle" de suçladı. Krahl'ın makalesini, gönüllülük suçlamaları karşısında mücadelenin sürdürülmesi ve tırmandırılması için bir gerekçe olarak okuyabiliriz. Başka hiçbir şey değilse bile, sermaye ilişkisinin "sömürücü özü" devam ettiği sürece mücadele koşullarının her zaman olgunlaşacağı tezinin tutkulu bir savunusudur.

Krahl'ın makalesinin kendi döneminin teori ve pratiğine katkısının özü budur. Bu, Batı Almanya'nın anti-otoriter solunun karşı karşıya kaldığı gönüllülük eleştirilerinin bir eleştirisidir. Ancak burada Krahl'ın argümanının en zor yönüyle karşılaşırız. Yazdığı dönemde Paul Mattick gibi tekelci kapitalizm tezini eleştirenler, tezin savunucularını tekelci kapitalizmin gerekli kıldığı devlet müdahalesinin ekonomik kriz ve çöküşü ortadan kaldırma olasılığını da gerçeğe dönüştürebileceğini öne sürmekle suçluyorlardı. Mattick, 1966 yılında Monopoly Capital (Tekelci Sermaye) adlı kitabına yazdığı eleştiride, tekelci kapitalizmin geçici gerçekliğini kabul etsek bile, onu destekleyen devletin "kriz koşullarını ortadan kaldırmaya değil, ancak ertelemeye muktedir olabileceği" konusunda ısrar etmiştir. Mattick'in, Baran ve Sweezy'nin devlet müdahalesinin kriz olasılığını ortadan kaldırmabileceğini savunduğu yönündeki suçlamasında haklı olup olmadığı kesinlikle Krahl'ın makalesinin kapsamı dışındadır. Yine de bizi "Tarih Felsefesi ve Otoriter Devlet" in çağdaş okuyucularını rahatsız edebilecek bir soru sormaya zorluyor: Krahl'ın otoriter devlet tanımı, kapitalist krizin olası sonunu bir öncül olarak alıyor mu? Ne yazık ki bu konuda mevcut makale muğlaktır. Ancak, savaş sonrası "Ekonomik Mucize" olarak adlandırılan dönemin sonunu getiren ve ülkeyi sermaye birikiminin iniş çıkışlarıyla yeniden tanıştıran 1966 Batı Almanya resesyonunun Yeni Sol'un hafızasında hala taze olduğunu unutmayın. Krahl da dahil olmak üzere çoğu kişi için ekonomik kriz olasılığının kesinlikle geçmediği açıktı. Yine de Krahl, SPD ve CDU arasında Büyük Koalisyon'un kurulmasını kısmen böyle bir ekonomik türbülansın geri dönüşüne siyasi bir yanıt olarak görenlerin safına katıldı. Dolayısıyla, otoriter devleti Krahl'ın burada "sermayenin ekonomik krizden siyasi çıkışı" olarak tanımladığı şey olarak kabul etmek yerine, sermayenin ekonomik krize siyasi olarak aracılık etmesine izin veren "baskıncı araç" olarak kavramak daha iyi olabilir.

Mevcut küresel krizin - kendisi de 1970'lerdeki krizin ertelenmiş bir ifasıdır - üzerinden geçen yarım on yılı aşkın sürede, krizin devlet tarafından dolayımlandırıldığına dair kanıtlar her yerdedir ve sözde kemer sıkma önlemlerinden polisin militarizasyonuna kadar farklı biçimler almaktadır. Sermayeyi "düzeltmenin" bir yolu yoktur ve kesinlikle devlet müdahalesi yoluyla da düzeltilemez. Devletin mevcut krizi çözmek ve tekrarını önlemek için alacağı her önlem sadece sermayenin lehine olacaktır. Krahl'ın da ısrarla belirttiği gibi, devlete bağlayabileceğimiz tek umut onu yok etme şansıdır. Ancak ne yazık ki, devleti - otoriter devleti bile - yok etmek asla kendi başına sermayenin yok olmasını sağlamayacaktır. Aynı şekilde, ekonomik kriz de otomatik olarak sermaye devletinin yıkılmasına yol açmayacaktır.

O halde "Tarih Felsefesi ve Otoriter Devlet", Johannes Agnoli'nin aynı konudaki, bir kısmı Viewpoint'in bu sayısında da çevrilen çağdaş çalışmasıyla birlikte düşünülmelidir: bunlar, Marksist indirgemeciliğin şu ya da bu çeşidine (sermayenin çıkarlarından tamamen özerk ya da tamamen ona tabi devlet) yenik düşmeyen bir devlet teorisi geliştirmeye yönelik ortak girişimlerdir. Bu nedenle, bu makale aynı zamanda meşru bir şekilde 1970'lerdeki "devlet üretme tartışması"nın tarih öncesinin bir parçası olarak da görülebilir; bu bağlamda bu meseleler çok daha uzun bir şekilde teorileştirilecekti. Claus Offe ve Elmar Altvater gibi düşünürler birkaç yıl sonra Krahl, Agnoli ve çağdaşlarının 1968 civarındaki müdahalelerine - hem doğu hem de batı Komünist Partilerinden yayılan ortodoks devlet teorilerine ek olarak - tam da bu müdahalelere karşı yanıt vereceklerdi. Krahl'ın devlet üzerine yazılarındaki eksik halkayı tamamlamaya yardımcı olan da biraz daha sonraki bu gelişmelerdir. Aslında Krahl'ın en büyük teorik mirası bu alanda yatmamaktadır: Krahl'ın meta mantığını ve değer-biçimini yeniden inşa etme girişimlerinde ortaya attığı temalar, Neue Marx-Lektüre (Marx'ın Yeni Okuması ya da NML), değer-biçim teorisi ve "sermaye-mantığı" okulu olarak bilinen söylemler bütününde ele alınacaktır. Bu kısmen doğrudan bir akrabalıktan ziyade yakınsak bir evrim meselesidir. Krahl gibi Hans-Georg Backhaus ve Helmut Reichelt de (NML'nin erken dönem tarihinin kilit isimleri) Frankfurt'ta Adorno ile çalışmışlardı; her üç durumda da 1960'ların olayları, Adorno'nun daha sonraki çalışmalarının çoğuna hakim olan kültürel

kaygılar pahasına, Marksist ekonomi politik eleştirisinin temellerine dönüşü teşvik etti. Dolayısıyla çıkış noktaları benzerdi.

Ancak Backhaus ve Reichelt, ilk görüşlerinin sonuçlarını daha da geliştirmek için kırk küsur yıllık bir lükse daha sahip oldular. Krahl o kadar şanslı değildi. Şubat 1970'teki zamansız ölümü SDS'yi en parlak yıldızlarından birinden mahrum bıraktı. Ancak o zamana kadar örgüt zaten son demlerini yaşıyordu. Kısa bir süre sonra, genellikle Maoist eğilimli minyatür Marksist-Leninist partiler olan K-Grupları dönemi başladı. "Anti-otoriter" öğrenci isyanı daha sonra sözde gerekli devrimci disiplin lehine çoğunlukla tasfiye edildi. Ya da silahlı mücadeleye dönüştü veya anarşist Sponti ("Spontaneist") sahnesine ya da apolitik karşı kültüre yayıldı. Elbette bir de bugün Alman Yeni Solu'nun en kalıcı siyasi mirası olan "kurumlar arasındaki uzun yürüyüş" vardı ki bu yürüyüşün yolu, kendilerinden önceki SPD gibi Hıristiyan Demokratlarla birlikte hükümet etmeye istekli olduklarını kanıtlayacak olan Yeşil Parti'nin kurulmasına kadar uzanıyordu. Bu gelişmelerden sorumlu personel çoğu durumda SDS yörüngesinden geçmişti. Alman eleştirel teorisine daha sonra yapılan katkılar da çoğu zaman eski aktivistlerin kimler olduğunu ortaya koymaktadır. Ancak grubun bir zamanlar sağladığı birlik geri dönülmez bir şekilde kayboldu. Krahl'ın ölümünden ancak bir ay sonra SDS'nin kendisi de dağıldı. Ertesi yıl toplanıp yayınlanmasına rağmen, Krahl'ın yazıları kısa sürede sadece tarihsel olanın alanına girdi.

Her halükarda evrensel olarak sevilen bir figür olmamıştı. En keskin eleştiri domates yoluyla geldi: 1968 Eylül'ünde feminist Sigrid Rüger, Frankfurt'taki bir SDS konferansında Krahl'ın boynuna bir tane indirdi. Rüger örgüt içindeki erkek egemenliğine karşı hareket ediyordu. Ulrike Meinhof kısa süre sonra "saldırıyı" onaylayan bir köşe yazısı yazdı; o zamandan beri bu olay Alman feminizminde temel bir an olarak kabul edilmektedir.¹⁴ Bu olayı uzun uzadıya ele almak bu girişin kapsamını aşacak olsa da, belki de en azından Krahl'ın kendisinin de alıntılanmaktan hoşlandığı Marx'ın bir aforizmasını önerebiliriz: "Eleştiri silahı gerçekten de silahların eleştirisinin yerini alamaz."

Posia

Hans-Jürgen Krahl
Eleştirel Kuramdan Devrimci Kurama
17 Şubat 2016

<https://libcom.org/article/hans-jurgen-krahl-critical-revolutionary-theory>
Çeviren:Nuri Can Alber Çabuk

edu.wll.im